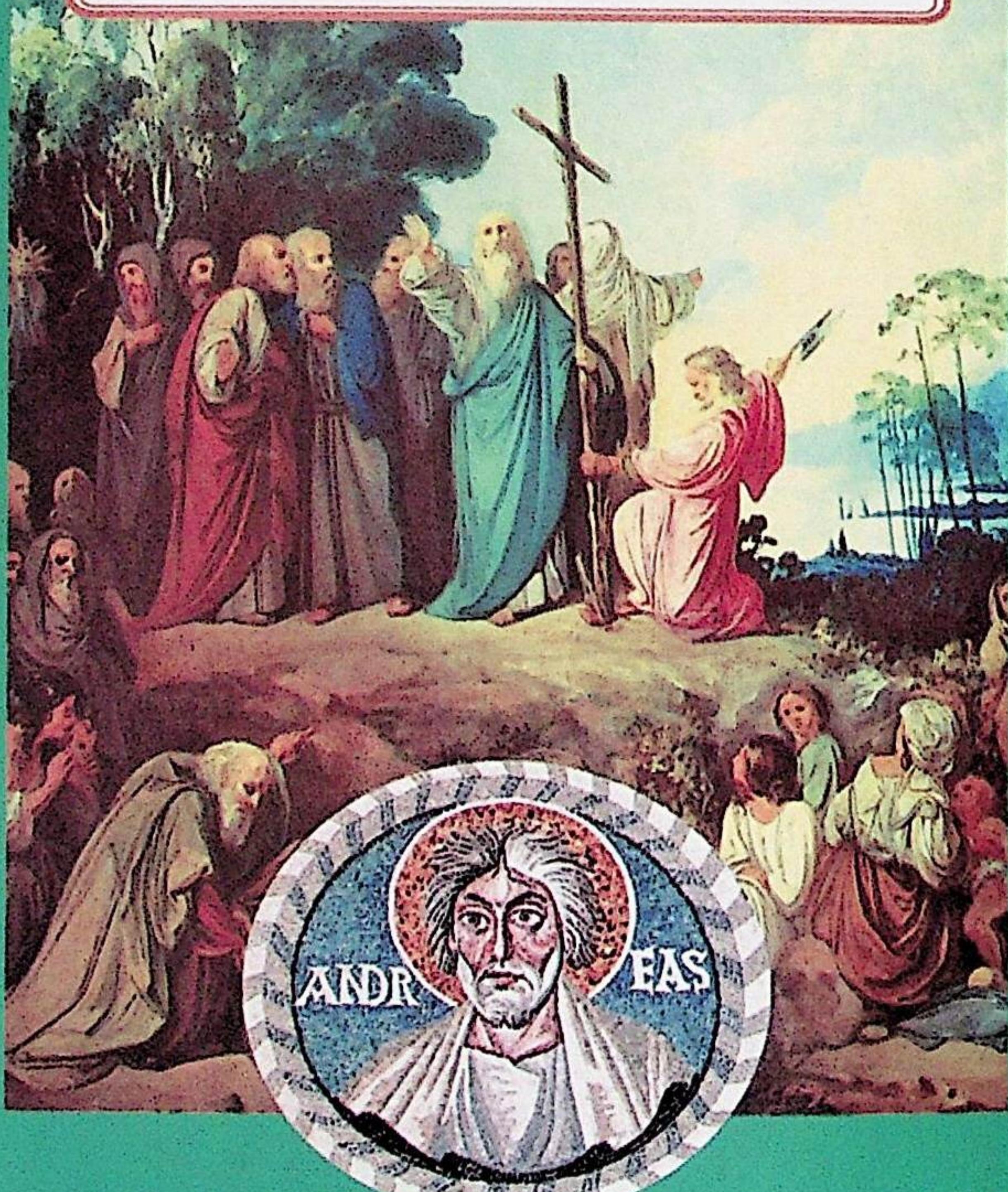

1569222

ІВАН ОГІЕНКО
(митрополит Іларіон)

271.222
0-36

ІДЕОЛОГІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Історичні, культурологічні, догматичні та канонічні особливості ствердження християнства на українському національному ґрунті, феномен незнищенності національного духу в церковному житті українського народу – ось головні змістові до~~нанти~~ цього видання.

До книги увійшли твори, написані пр~~я~~гом 20-60-х років минулого століття, жоден із яких досі в Україні не друкувався.

Для викладачів, учителів, студентів і старшокласників. Усіх, кому небайдужа ідея духовного і національного відродження.

ЗМІСТ

ВІД ФУНДАЦІЇ ІМЕНІ МИТРОПОЛИТА ІЛАРІОНА (ОГІЄНКА)	5
ІВАН ОГІЄНКО (МИТРОПОЛІТ ІЛАРІОН) ЯК ІДЕОЛОГ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ (Микола Тимошик)...	7
ІДЕОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ	29
Вступ.....	29
1. Українська церква – церква Апостольська й Первозванна	31
2. Українська церква – автокефальна	32
3. Українська церква є церква соборноправна	37
4. Українська церква незалежна від впливів світської влади	39
5. Українська церква – церква національна.....	41
6. Українська церква – церква народна	45
7. Соціологічна наука Української церкви	46
8. Українська церква – високоосвічена	49
9. Українська церква створила культуру своєму народові	50
10. Високе правне становище українського духовенства ...	51
11. Українське духовенство матеріально заможне	52
12. Українське духовенство авторитетне	53
13. Українська церква учительна	54
14. Глибока християнізація українського народу.....	55
а. Велика побожність українського народу.....	55
б. Висока моральність українського духовенства й народу.....	56
в. Урочистість Богослужб в Українській церкві.....	57
г. Велеліпність храмів в Українській церкві	57
15. Релігійна толерантність в Українській церкві	58

16. Вплив Української церкви на інші православні церкви	59
Висновки	59

ПІДВАЛИНИ Й ІСТОТА НАШОЇ ЦЕРКВИ.... 61

1. Підвалини нашої церкви.....	61
а. Святе Письмо.....	61
б. Догмати.....	62
в. Канони.....	63
г. Передання	65
2. Істота нашої церкви.....	66
а. Церква вселенська	66
б. Церква національна	68
в. Церква православна	70

ДОГМАТИЧНИЙ І КАНОНІЧНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ..... 72

I. АВТОКЕФАЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.....	73
1. Царгородська патріархія змушена була зректися від своїх прав на Українську церкву.....	76
2. Приєднання Української церкви до Московської було неканонічне.....	77
3. Український народ через свій уряд та свої церковні собори право виявив свою рішучу волю на автокефалію своєї церкви.....	78
4. Українська церква канонічно мала б бути церквою автокефальною	80
II. УСІ ОБОВ'ЯЗАНІ НАЛЕЖАТИ ДО ВСЕЛЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.....	85
III. КАНОНИ СВЯТІ Й НЕПОРУШНІ	93
IV. ЄПИСКОПА ХІРОТОНІЗУЮТЬ ТІЛЬКИ ЄПИСКОПИ, А НЕ СВЯЩЕНИКИ.....	100
V. СВЯЩЕНИЧЕ ВІССВЯЧЕННЯ ЄПИСКОПА – НЕКАНОНІЧНЕ	103

VI. СОБОРНОПРАВНІСТЬ – ЦЕ НЕ МИРЯНОПРАВСТВО.....	107
VII. НАЦІОНАЛЬНІСТЬ – ІСТОТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.....	113
1. Православна церква – церква національна.....	113
2. Сама церква навчає зберігати своє рідне.....	115
3. Національність у давній Українській церкві.....	121
4. Віра й нація в Україні – це одне поняття	122
5. Церковна мова.....	123
6. Богослужбова мова.....	125
7. Стережіться шовінізму в церкві.....	131
8. Католицька церква не національна.....	132
VIII. ЩО ТАКЕ ПРАВОСЛАВІЄ.....	133
1. Зміст поняття.....	133
2. Розбіжний стан першої Христової церкви	136
3. Роля Вселенських соборів.....	137
4. Православіє	141
5. Католицтво.....	145
6. Протестантство.....	147
7. Ставлення церков до Канонів.....	148
ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СОБОРНА....	149
1. Значення Символа Віри	149
2. Що справді значить грецьке <i>katholikos</i>	150
3. Для Кирила й Мефодія <i>katholikos</i> – це “соборний”... 151	151
4. Перше значення <i>katholikos</i> – це “соборний”.....	152
5. Що визначає наше “соборний”.....	153
6. Що таке церква соборна.....	155
7. Церква домашня і церква соборна	156
8. Жити й працювати в церкві треба соборно.....	158
9. Внутрішнє значення соборності.....	159
10. Перший Апостольський собор 51 року в Єрусалимі – зразок соборного діяння.....	161
11. Що значить слово <i>ekklesia</i>	162
12. Соборні послання апостолів	163

13. Слов'янська православна церква соборна	166
14. Три зміни значення слова <i>katholikos</i>	168
15. Нове значення <i>katholikos</i> – православний	169
16. Найновіше значення слова <i>katholikos</i> – вселенський ...	170
17. Перекручення слова <i>katholikos</i> Римською церквою...	172
18. Шкільне розуміння слова <i>katholikos</i>	174
19. Соборність Української православної церкви.....	177
20. “Патронат” в Українській церкві.....	178
21. Собори Церкви Небесної	180
22. Соборне церковне життя й соборна церковна праця...	183

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА – ЦЕРКВА ПЕРВОЗВАННА 185

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА Й НАША КУЛЬТУРА 202	
Вступ.....	202
1. Культура духовна.....	204
а. Література	205
б. Наука.....	209
в. Мистецтво.....	213
г. Українська книжка	216
2. Культура соціальна.....	218
3. Культура матеріальна.....	224
4. Українське духовенство.....	226
5. Ідеологія Української церкви.....	232
6. Глибока християнізація українського народу.....	235
7. Роля церкви в нашому житті.....	238

ВІЗАНТІЯ Й УКРАЇНА: До праджерел української православної віри й культури..... 242

I. ВСЕСВІТНЯ ТРАГЕДІЯ.....	242
----------------------------	-----

Вступ: 500-ліття упадку Візантії.....	242
1. Візантія	243
2. Візантія й слов'яни	243
3. Що таке візантинізм	244
4. Вплив візантійської культури.....	245
5. Церковний вплив Візантії	248
6. Конання Візантії	251
7. Остаточний упадок Візантії	252
8. Хто вбив Візантію.....	253
9. Страшні наслідки упадку Візантії.....	254
ІІ. ВІЗАНТІЙСЬКА КУЛЬТУРА Й УКРАЇНА	256
1. Українці повинні знати візантійську культуру	256
2. Велич Візантії	260
3. Духовна велич візантійців	263
4. Глибока релігійність візантійців	264
5. Велика міцність візантійців у вірі	268
6. Світська й церковна влада у Візантії	271
7. Візантія – джерело всесвітньої культури.....	273
8. Вплив візантійської культури на Україну	275
9. Україна – тільки православна	282
10. Візантійський вплив на все слов'янство.....	288
11. Візантійський вплив на культуру Європи.....	292
Закінчення.....	302
СВІТОВИЙ РУХ ЗА УТВОРЕННЯ ЖИВОЇ НАРОДНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ ..	306
Вступ	306
1. Сербська церква	309
2. Католицька церква в Югославії	318
3. Нова Чехо-Словацька церква	321
4. Інші церкви	335
Закінчення	340

ТРИРАМЕННИЙ ХРЕСТ – НАЦІОНАЛЬНИЙ ХРЕСТ УКРАЇНИ 344

Вступ.....	344
1. Початок почитання хреста.....	348
2. Початкова форма хреста.....	357
3. Поширення й зміни грецького хреста.....	361
4. Однораменний хрест.....	371
5. Трираменний хрест і його ідеологія.....	375
6. Ідеологія скісного підніжка.....	387
7. Табличка над розп'ятим Ісусом.....	394
8. Повне Розп'яття й Страсті.....	396
9. Трираменний хрест	403
10. Трираменний хрест зо скісним підніжком за найдавніші часи.....	410
11. Трираменний хрест зо скісним підніжком в українських стародруках XVII – XVIII віків.....	414
12. Трираменний хрест зо скісним підніжком – соборний національний український хрест.....	422
13. Хрест у Московії	429
Висновки.....	437

КОМЕНТАРІ (Микола Тимошик) 440